

ZELENA DÓRA TÍMEA

Pécsi Tudományegyetem
Általános Orvostudományi Kar
Élettani Intézet

Cím: 7624 Pécs, Szigeti út 12.

KUTATÁSI TERÜLET BEMUTATÁSA

1. Vazopresszin szerepe pszichiátriai betegségekben
Az elsősorban a só-víz háztartás szabályozásáról ismert vazopresszin agyunk fontos ingerületátvivő anyaga is. Mivel a stressz szabályozásban is elengedhetetlen, így a stresszhez köthető pszichiátriai betegségekben (szorongás, depresszió) is felmerült a szerepe. Ezen túl, a magasabb rendű idegi működések (tanulás, memória) és a szociális kapcsolatok kialakítása szempontjából is fontos. Ezen folyamatok zavara skizofréniában és autizmusban is előtérbe került. Kísérleteink célja egyes agyterületek szerepének vizsgálata ezen folyamatokban. Mivel mind a vizsgált betegségek, mind a vazopresszin erős nemkülönbségeket mutat (pl nők gyakrabban lesznek depressziósak, de a hím állatok agyában több vazopresszin van), ezért mindkét nemre ki kívánjuk terjeszteni kutatásunkat.

2. Az Alzheimer kór vizsgálata állatmodellekben
Öregedő társadalmunkban a demenciák előfordulása egyre növekszik, mely elengedhetlenné teszi új terápiás lehetőségek kutatását. A betegség komplexitása meg kívánja állatmodellek használatát. A legelterjedtebbek jelenleg a genetikailag módosított egér modellek. A laboratóriumunkban korábban alkalmazott egérmodellel kívánunk új terápiás lehetőségeket tesztelni mind az egész szervezet (magatartás), mind a háttérben álló molekuláris elváltozások (molekuláris biológiai eljárások, képalkotás) szintjén. A terápiás beavatkozások közt a mozgás és táplálkozás befolyásolása is szóba kerül. Fokozott figyelmet fordítunk társbetegségekre is (szorongás, depresszió illetve metabolikus elváltozások). Hangsúlyozni kívánjuk a két nem közti esetleges különbségeket.

ELSAJÁTÍTHATÓ TECHNIKÁK

- Állatkísérletek alapjai
- Magatartás vizsgálatok
- Kisállat műtétek
- Kemogenetika, szálfotometria
- Molekuláris biológiai feldolgozás (immunhisztokémia, PCR, Wester blot, RNAscope) Konfokális és szuperrezolúciós mikroszkópia
- Statisztikai értékelés, eredmények prezentálása

VÁLOGATOTT KÖZLEMÉNYEK

Szőnyi, A., Zichó, K., Barth, A. M., Gönczi, R. T., Schlingloff, D., Török, B., Sipos, E., Major, A., Bardóczi, Z., Sos, K. E., Gulyás, A. I., Varga, V., **Zelena, D.**, Freund, T. F., Nyiri, G. (2019) Median raphe controls acquisition of negative experience in the mouse. **Science** **366**: 8746.

Chaves, T., Török, B., Fazekas, C. L., Correia, P., Sipos, E., Várkonyi, D., Hellinger, Á., Erk, D., **Zelena, D.** (2022) Median raphe region GABAergic neurons contribute to social interest in mouse. **Life Sci** **289**: 120223.

Barabás, K., Makkai, B., Farkas, N., Horváth, H. R., Nagy, Z., Váradi, K., **Zelena, D.** (2022) Influence of COVID-19 pandemic and vaccination on the menstrual cycle: A retrospective study in Hungary. **Front Endocrinol** **13**: 974788.

Farkas, S., Szabó, A., Török, B., Sólyomvári, C., Fazekas, C. L., Bánrévi, K., Correia, P., Chaves, T., **Zelena, D.** (2022) Ovariectomy-induced hormone deprivation aggravates A β 1-42 deposition in the basolateral amygdala and cholinergic fiber loss in the cortex but not cognitive behavioral symptoms in a triple transgenic mouse model of Alzheimer's disease. **Front Endocrinol** **13**: 985424.

Keller, D., Láng, T., Cservenák, M., Puska, G., Barna, J., Csillag, V., Farkas, I., **Zelena, D.**, Dóra, F., Küppers, S., Barteczko, L., Usdin, T. B., Palkovits, M., Hasan, M. T., Grinevich, V., Dobolyi, A. (2022) A thalamo-preoptic pathway promotes social grooming in rodents. **Curr Biol** **32**: 4593-4606.